

*Szkoła Podstawowa nr 4
im. Bolesława Chrobrego w Goleniowie*

Szkolny System Wspierania Zdolności i Talentów

*„Z odrobiną sukcesu, zachęty i zaufania, w środowisku sprzyjającym pracy,
dziecko może dotrzeć do krańców świata”*

C. Freinet

WSTĘP

Te słowa napisał wybitny francuski pedagog, podkreślający bezcelowość stosowania podręczników, proponując w zamian metody oparte na swobodnym poznawaniu świata przez dziecko i jego działaniach twórczych oraz naukę opartą na własnych doświadczeniach (pozytywnych i negatywnych) dziecka. Z kolei teoria inteligencji wielorakich Howarda Gardnera, pozwala dostrzec, że każdy uczeń jest zdolny w specyficzny dla niego sposób, a co za tym idzie, każdy może osiągać sukcesy. Jest to cenna teoria w czasach, gdy wzrastają wymogi kompetencyjne zarówno w sferach zawodowych, jak i na poziomie wykształcania dóbr kulturowych. Międzynarodowa Komisja Do Spraw Edukacji wyróżniła kompetencje kluczowe potrzebne współczesnemu człowiekowi do sprawnego i twórczego funkcjonowania w świecie. Są to:

- kompetencje matematyczne rozumiane jako umiejętność wykorzystywania matematyki w życiu codziennym;
- kompetencje naukowo-techniczne, czyli wiedza z dziedziny matematyki i przyrody połączona z umiejętnością korzystania z nośników informacyjnych;
- porozumiewanie się w języku ojczystym i językach obcych;
- kompetencje informatyczne, czyli umiejętność sprawnego i krytycznego korzystania z nowoczesnej technologii;
- kompetencje społeczne i obywatelskie pojmowane jako zdolność zgodnego współżycia w grupie, rozumienia i akceptowania norm społecznych oraz chęć wpływania na środowisko społeczne;
- inicjatywność i przedsiębiorczość;
- ekspresja kulturalna, czyli przeżywanie i tworzenie dóbr kulturowych.

Aby wykształcić u uczniów wszystkie te kompetencje, niezbędne jest uwzględnienie indywidualnego potencjału każdego dziecka i ukierunkowanie go tak, aby rozwinął zdolności wrodzone, a poprzez nie rozwinął inteligencje mniej wykształcone. Realizacja tych założeń umożliwi wykształcenie ludzi zaradnych, odważnych i twórczych.

Zdolności ludzkie są bogactwem każdej społeczności, dlatego jednostki zdolne należy otaczać szczególną opieką od najmłodszych lat dla podtrzymania ich aktywności poznawczej, rozbudzania zainteresowań i postawy twórczej, wykorzystania ich predyspozycji.

***Szkoła Podstawowa nr 4
im. Bolesława Chrobrego w Goleniowie***

Jednym z najważniejszych zadań współczesnej szkoły jest wyrównywanie szans edukacyjnych, odkrywanie i wspieranie utalentowanych uczniów, wyposażenie ich we wszechstronną wiedzę i umiejętności oraz przygotowanie do dalszego rozwoju poprzez wieloaspektowe oddziaływanie, którego celem jest rozwijanie pasji i talentów. W związku z tym w Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 4 w Goleniowie opracowany został Szkolny System Wspierania Zdolności i Talentów Uczniów, który pozwala wielopłaszczyznowo, kompleksowo oddziaływać na uczniów i odkrywać oraz skutecznie rozwijać talenty, uzdolnienia i zainteresowania zarówno u uczniów sprawnych, jak i z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego. Priorytetem jest idea rozwoju każdego ucznia, z uwzględnieniem jego indywidualnych cech, potrzeb, możliwości, zainteresowań i wrodzonych predyspozycji. Chcemy, aby każdy uczeń mógł rozwijać talenty, swoją osobowość, a atmosfera w szkole i współpraca z rodzicami uczniów sprzyjały tym działaniom i przekładały się na sukcesy odnoszone przez uczniów, na miarę ich możliwości.

CEL GŁÓWNY SZKOLNEGO SYSTEMU WSPIERANIA ZDOLNOŚCI:

Rozpoznawanie, rozbudzanie i rozwijanie zainteresowań, uzdolnień i umiejętności wszystkich uczniów (w tym uczniów niepełnosprawnych), tworzenie warunków osiągnięcia sukcesów na miarę możliwości każdego z nich oraz promowanie ich na terenie szkoły i w środowisku lokalnym.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- kształtowanie i rozwijanie wewnętrznej motywacji poznawczej i kreatywnej postawy twórczej uczniów oraz potrzeby odnoszenia sukcesów;
- odkrywanie, rozpoznawanie i rozwijanie talentów, zainteresowań, indywidualnych predyspozycji, zdolności i ich wyraźnej kierunkowości, często wyrażającej się mistrzostwem w konkretnej dziedzinie aktywności w zakresie inteligencji wielorakiej;
- stwarzanie korzystnej, stymulującej rozwój zainteresowań i uzdolnień atmosfery w szkole;
- promocja osiągnięć uczniów w szkole i środowisku lokalnym;
- stymulowanie aktywności twórczej, zachęcanie do niezależnego myślenia i stosowania nietypowych rozwiązań;
- przygotowanie uczniów zdolnych do udziału w konkursach, olimpiadach przedmiotowych, artystycznych, zawodach sportowych;
- wzmacnianie w uczniach poczucia własnej wartości i siły sprawczej;
- wspieranie inicjatyw społecznych podejmowanych przez uczniów;
- rozwijanie uczuć szacunku dla przejawów różnorodnej twórczości.

Szkoła Podstawowa nr 4
im. Bolesława Chrobrego w Goleniowie

CECHY CHARAKTERYSTYCZNE UCZNIÓW ZDOLNYCH:

- szybkie zapamiętywanie, prawidłowe kojarzenie i rozumowanie;
- ciekawość świata i ludzi, dar bystrej obserwacji otoczenia;
- dociekliwość, zadawanie dużej ilości pytań;
- szeroki wachlarz zainteresowań, dużo wiadomości pozaszkolnych, ukierunkowane uzdolnienia i pasje;
- wykonywanie zadań umysłowych z przyjemnością, umiejętność skupiania uwagi przez dłuższy czas na interesującym działaniu;
- bogata wyobraźnia, ciekawe, oryginalne pomysły;
- potrzeba wyrażania swoich wrażeń, myśli i emocji w różnej formie, np. muzyce, tańcu, plastyce, w słowie lub na piśmie;
- niezależna postawa, obrona swoich poglądów i pomysłów;
- poczucie humoru.

OBSZARY UZDOLNIEŃ:

1. lingwistyczny;
2. matematyczno-logiczny;
3. wizualno-przestrzenny;
4. przyrodniczo-ekologiczny;
5. informatyczny;
6. fizyczno-kinestetyczny;
7. ekspresji artystycznej;
8. społeczno-obywatelski.

PROCEDURY IDENTYFIKOWANIA UZDOLNIEŃ I ZAINTERESOWAŃ UCZNIÓW:

- analiza informacji uzyskanych od rodziców uczniów, uczniów i wychowawców oraz nauczycieli przedmiotu;
- wywiad z uczniem i jego rodzicami na temat zainteresowań, uzdolnień ucznia;
- obserwacja ucznia przez wychowawcę pod kątem różnych działalności na gruncie klasowym, szkolnym, zbieranie informacji dotyczących wyróżniających się uczniów od nauczycieli wszystkich przedmiotów;
- informacje pozyskane od samych uczniów i grupy rówieśniczej;
- zapoznanie się z osiągnięciami ucznia z poprzedniego etapu edukacyjnego w takich dziedzinach jak; nauka, sport, muzyka, taniec, działalność artystyczna i społeczna, inicjatywy w zakresie przyrodniczo-ekologicznym;
- analiza uzyskiwanych wyników w nauce, informacje od nauczycieli przedmiotu i specjalistów;
- analiza dokumentacji dotyczącej uczniów – opinie PPP i specjalistycznych poradni.

Oceniając zdolności dziecka, należy wziąć pod uwagę ogół warunków i czynników wpływających na jego rozwój.

Szkoła Podstawowa nr 4
im. Bolesława Chrobrego w Goleniowie

FORMY PRACY Z UCZNIEM ZDOLNYM:

1) Indywidualne

Zachęcanie uczniów do samodzielnej pracy, prowadzenie zajęć dla kolegów. Indywidualizacja pracy, dodatkowe prace, konsultacje indywidualne. Udział ucznia w wydarzeniach pozaszkolnych proponowanych przez inne instytucje i placówki. Organizowanie konkursów o charakterze interdyscyplinarnym. Angażowanie uczniów do udziału w wydarzeniach szkolnych, do przygotowywania koncertów, przedstawień, uroczystości. Indywidualne prowadzenie doświadczeń, hodowli, eksperymentów, obserwacji, sporządzanie prezentacji multimedialnych, praca na platformie edukacyjnej

2) Grupowe

- koła zainteresowań, Superkoła dla uczniów zdolnych;
- zajęcia warsztatowe artystyczne, językowe;
- konkursy szkolne, międzyszkolne, olimpiady przedmiotowe i artystyczne;
- zawody sportowe, turnieje, mecze;
- projekty grupowe przedmiotowe i interdyscyplinarne;
- wyjazdy o charakterze edukacyjnym;
- praca w terenie, wolontariat, samorządność;
- doświadczenia, hodowle, eksperymenty, obserwacje;
- praca na platformie edukacyjnej.

METODY PRACY Z UCZNIEM ZDOLNYM:

- metoda problemowa;
- metoda kształcąca wyszukiwanie i wykorzystywanie informacji z różnych źródeł;
- metoda zastosowania nabytej wiedzy w praktyce ;
- metoda rozwijania zainteresowań;
- metoda porozumiewania się w różnych sytuacjach ;
- metoda prezentowania własnych poglądów;
- metody aktywizujące.

W pracy z uczniem stosujemy odpowiedni sposób prowadzenia lekcji metodami aktywnymi np. metodą projektu, problemową, warsztaty, burza mózgów. Służą temu również:

- stawianie pytań pobudzających krytyczne myślenie;
- samodzielne rozwiązywanie problemów;
- dostosowywanie zadań do indywidualnych zdolności ucznia;
- przygotowywanie referatów, asystentura, dodatkowe prace;
- długoterminowe, rozwiązywanie trudniejszych zadań w ramach omawianego zagadnienia;
- praca grupowa m.in. z wykorzystaniem kart pracy, listy zadań, źródeł;
- przydzielenie trudniejszych zadań podczas pracy grupowej lub indywidualnej;
- stwarzanie uczniom sytuacji wyboru zadań, ćwiczeń lub prac dodatkowych.

Szkoła Podstawowa nr 4
im. Bolesława Chrobrego w Goleniowie

TRUDNOŚCI POJAWIAJĄCE SIĘ W PRACY Z UCZNIEM ZDOLNYM.

Sposób przejawiania wyjątkowości przez ucznia zdolnego bywa przykry zarówno dla jego kolegów jak i nauczyciela. Uczniowie ci są:

- nietolerancyjni dla pozostałych (szczególnie dla dużo słabszych od nich – nie potrafią zrozumieć, że pewne treści czy umiejętności sprawiają im trudność);
- uporczywie dociekają dowodzą swoich racji, kwestionują zdanie nauczycieli;
- nie liczą się z konsekwencjami swojego postępowania w grupie rówieśniczej;
- różna hierarchia wartości powoduje ich wyobcowanie z klasy;
- swoją osobą absorbują nauczyciela, zabierają czas lekcji;
- zawyżają poziom realizowanego materiału i metod, które nie interesują innych.

SPOSOBY NAGRADZANIA ORAZ PREZENTOWANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

- pochwały wychowawcy klasy;
- nagrodzenie uczniów wyróżniających się podczas apeli szkolnych;
- Dyplomy i nagrody
- umieszczanie informacji o osiągnięciach uczniów na stronie internetowej szkoły, eksponowanie dyplomów na gazetce szkolnej, zamieszczanie artykułów w prasie lokalnej;
- informowanie rodziców o osiągnięciach uczniów;
- nominacja uczniów zdolnych do Klubu Czwórki i otrzymanie pamiątkowej tarczy lub tytułu Ucznia na medal i Laureata Czwórki.

ZADANIA NAUCZYCIELI W SZKOLNYM SYSTEMIE WSPIERANIA ZDOLNOŚCI

Zadania szkoły:

- identyfikacja uczniów zdolnych;
- motywowanie do pracy;
- kierowanie rozwojem tych uczniów;
- stwarzanie warunków do optymalnego rozwoju;
- zindywidualizowanie procesu nauczania;
- pomoc w rozwiązywaniu problemów emocjonalnych;
- pomoc merytoryczna;
- udostępnianie źródeł wiedzy;
- organizowanie zajęć pozalekcyjnych, kółek przedmiotowych i zainteresowań;
- wykorzystywanie form wypoczynku i relaksu.

Szkoła Podstawowa nr 4
im. Bolesława Chrobrego w Goleniowie

Zadania wychowawcy:

- gromadzenie informacji na temat zainteresowań i osiągnięć uczniów rozpoczynających naukę w szkole (dokumentacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej, dziennik elektroniczny);
- systematyczne zbieranie informacji o osiągnięciach szkolnych i pozaszkolnych uczniów (teczka wychowawcy klasy, dziennik elektroniczny);
- współpraca z pedagogiem, psychologiem, nauczycielami przedmiotu na rzecz ucznia zdolnego, współpraca z rodzicami i informowanie ich o kołach zainteresowań; oferowanych przez szkołę (strona internetowa, dziennik elektroniczny, Fb);
- wskazywanie pozaszkolnych miejsc pogłębiania wiedzy i rozwoju zainteresowań.

Zadania nauczycieli przedmiotu:

- rozpoznawanie uczniów szczególnie uzdolnionych;
- diagnozowanie umiejętności, analiza wyników nauczania i sprawdzianów;
- współpraca z wychowawcą ucznia, pedagogiem, psychologiem oraz rodzicami ucznia (przekazywanie informacji o uzyskanych osiągnięciach ucznia zdolnego, o jego szczególnych predyspozycjach);
- informowanie ucznia zdolnego i wychowawcy o ofercie zajęć dodatkowych i konkursach;
- zachęcanie i motywowanie ucznia do ciągłego rozwoju poprzez udział w konkursach i olimpiadach;
- umożliwienie uczniom uzupełnienia zaległości spowodowanych ich udziałem w konkursach, zawodach, itp.;
- indywidualizowanie pracy z uczniem zdolnym na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych.

Zadania przewodniczącego zespołu zadaniowego:

W sprawozdaniach z pracy zespołu zadaniowego umieszcza zbiorcze roczne zestawienie wszystkich sukcesów odniesionych przez uczniów z przedmiotów danego zespołu oraz zestawienie konkursów, w których uczniowie brali udział.

Zadania pedagoga szkolnego, psychologa i doradcy zawodowego

Uczestnictwo w diagnozowaniu uzdolnień we współpracy z nauczycielami, wychowawcami w ramach organizowania w szkole pomocy psychologiczno – pedagogicznej (dokumentacja udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, dziennik elektroniczny), koordynowanie spotkań z rodzicami uczniów uzdolnionych, wychowawcami oraz nauczycielami uczącymi w poszczególnych klasach, indywidualne konsultacje i porady dla uczniów, Szkolny Ośrodek Kariery Zawodowej- grupowe i indywidualne doradztwo zawodowe - informowanie rodziców uczniów zdolnych o możliwościach dalszego kształcenia, pomoc w udzielaniu kierunków kształcenia, udzielanie porad uczniom zdolnym w sferze emocjonalno – motywacyjnej.

Szkoła Podstawowa nr 4
im. Bolesława Chrobrego w Goleniowie

Zadania dyrektora szkoły:

- zapewnianie optymalnych warunków pracy z uczniem zdolnym;
- wzbogacanie oferty zajęć pozalekcyjnych możliwie zgodnie z oczekiwaniami uczniów i rodziców finansowanych z budżetu państwa i środków pozabudżetowych;
- współpraca z rodzicami, środowiskiem i władzami lokalnymi oraz instytucjami działającymi na rzecz rozwoju ucznia zdolnego;
- tworzenie warunków do udziału uczniów zdolnych w konkursach, olimpiadach, zawodach, warsztatach, projektach;
- zapewnianie odpowiednich warunków pracy z uczniami utalentowanymi;
- utrzymywanie stałego kontaktu z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji w zakresie działalności Szkoły Odkrywców Talentów;
- propagowanie w społeczności szkolnej i lokalnej idei wspierania uzdolnień uczniów;
- zapewnienie doskonalenia nauczycieli w zakresie odkrywania, rozwijania zdolności i wspierania wszechstronnego rozwoju uczniów zdolnych.

Zadania bibliotekarza szkolnego:

- gromadzenie i eksponowanie księgozbioru dotyczącego pracy z uczniem zdolnym;
- organizowanie oraz zachęcanie uczniów do udziału w konkursach i innych inicjatywach bibliotecznych;
- zabezpieczenie niezbędnej literatury oraz innych materiałów uczniom biorącym udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych;
- prowadzenie warsztatów Szkolnego Centrum Informacji w bibliotece szkolnej (elektroniczny system wypożyczeń);

SPODZIEWANE EFEKTY PRACY:

- dzieci zdolne chętnie uczestniczą w zajęciach pozalekcyjnych i rozwijają własne zdolności;
- nauczyciele uwzględniają aktualne potrzeby takich uczniów;
- uczniowie rozwijają umiejętności myślenia twórczego;
- nauczyciele wyzwalają w nich inicjatywę, motywują do twórczej pracy;
- nauczyciele i uczniowie rozwiązują problemy zespołowo i pracują metodą projektów;
- uczniowie konsekwentnie realizują zadania o różnym charakterze;
- uczniowie prezentują wyniki pracy twórczej (udział w różnego rodzaju konkursach przedmiotowych, artystycznych, sportowych, redagowanie gazetki szkolnej, praca w samorządzie uczniowskim itp.) ;
- rodzice uczniów zdolnych włączają się do wspólnego budowania strategii pracy;
- uczniowie zdolni i ich rodzice są bardziej odporni psychicznie na ewentualne porażki;
- uczniowie umacniają się w poczuciu własnej wartości;
- uczniowie, ich rodzice i nauczyciele osiągają satysfakcję z realizacji programu.

Szkoła Podstawowa nr 4
im. Bolesława Chrobrego w Goleniowie

**EWALUACJA DZIAŁAŃ W RAMACH SZKOLNEGO SYSTEMU WSPIERANIA
ZDOLNOŚCI**

- badanie drożności przepływu informacji o uczniu zdolnym między nauczycielami, pedagogiem, wychowawcami, rodzicami;
- monitoring adekwatności oferty edukacyjnej szkoły rozwijającej zainteresowania i uzdolnienia do oczekiwań uczniów i ich rodziców(ankieta);
- określenie liczby uczniów uczęszczających na zajęcia pozalekcyjne (dzienniki zajęć pozalekcyjnych, dokumentacja udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej);
- zebranie informacji na temat liczby uczniów uczestniczących w konkursach, finalistów oraz prezentujących swój obszar uzdolnień na terenie szkoły;
- śledzenie ścieżki edukacyjnej i losów absolwentów szkoły, ich osiągnięć i sukcesów.

Opracowała: mgr Beata Majdak